

наль ржката на всички, водилъ разговоръ съ мнозина и най-подиръ изказалъ желание да се фотографира съ всичкитъ за споменъ въ временния имъ лагеръ при с. Шейново*). Тукъ една депутация отъ централното поборническо дружество „Шипка“, въ съставъ Григоръ Найденовъ и Харалампъ Ка-

Храмъ-паметникъ „Рождество Христово“ надъ с. Шипка

растояновъ, следъ продължително ура, му поднесла следния адресъ:

„До Негово Високо Превъзходителство генералъ Николай Григориевичъ Столѣтовъ.

Отъ признателнитъ български опълченци.

Ваше Високо Превъзходителство, дълбоко уважаеми Николай Григориевичъ.

Настоящото събитие — освещаване храмъ-паметникъ отъ който на вѣчни времена ще се разнася благовестъ и напомня на православния миръ, че тукъ на Шипка шъпа орловци, брянци и опълченци препрѣчиха съ желѣзнитъ си юнашки гърди непроходима стена за азиатския варваринъ и никога повече той не може да я премине — е за българския народъ отъ рода на ония, който вѣчно живѣятъ въ паметята на народитъ и се обезсмъртяватъ въ паметницитъ на народното тържество. Това историческо събитие издига и

*) Тукъ тѣ се събрали на обща трапеза и получили за споменъ подаръци. На това мѣсто се срещналъ съ тѣхъ и руския министъръ на войната, генералъ-адютантъ Куропаткинъ.

въ живота на опълченцитъ единъ моментъ, който ни представя случая още веднажъ, подиръ 25 години, да видимъ своя славенъ учител, храбъръ и неустрашимъ войвода.

Вашето присъствие тукъ възкреси въ паметята ни ония живи събития, които ний заедно съ Васъ преживѣхме на 6. май 1877. г., когато Вий колѣнопреклонно приехте Самарското знаме, тая двойна народна светиня, и подъ него дадохте клетва, че свето ще изпълните войнишкия си дългъ: да сложите коститъ си за защита на светия кръсть, царя и отечеството. Спомняме си живо образа на любимия ни генералъ, който ако и 44 годишенъ, вече носѣше многобройни знакове на военното отличие, знакове добити за заслуга презъ 1854. и 1855. г. и въ Туркестанъ. Да, нашиятъ славенъ вождъ бѣше вече основателъ на града Красноводскъ презъ 1869. г.; той бѣше вече презъ 1874. г. предводителъ на експедицията, която изучи Амуръ-Дарийската област и знатенъ синъ на велика Русия; но най-великъ за насъ е неговиятъ образъ като полководецъ и учителъ на скромното опълчение — зародиша на бждещата българска войска! Като таквъ, той вѣчно живѣе въ нашитъ сърдца.

Ваше Високо Превъзходителство!

Колко милъ за насъ — младитъ българинъ — бѣше момента, когато потеглихме за поробеното ни отечество! какъ гордо дигнахме своето чело, че намъ се е паднало щастието да тръгнемъ вече подъ командата на каленъ въ борбата и воената слава руски богатиръ и рамо до рамо съ нашитъ братя руси да влеземъ въ неравна борба съ петвѣковния си тиранинъ!

Ний, останалитъ живи опълченци, съ чувство на дълбоко благоговение си спомняме ония омайни надежди и идеални стремежи, които вълнуваха нашата душа и нашитъ сърдца при Стара-Загора, Шипка и Шейново, когато Васъ окръжаваме и съ девиза „Свобода или смъртъ“ ний сѣкашъ виждаме и сега ония знаменити боеве на 19. юлий подъ Стара-Загора, на 9., 10. и 11. августъ на Шипка, съ които се изкупваше българската свобода.

Но колко по-милъ и по-скѣпъ е за насъ днешния моментъ, когато подиръ четвъртъ вѣкъ срѣщаме пакъ тукъ, на Шипка, на това свещенно за насъ мѣсто, нашиятъ доблестенъ полководецъ, както и други славни генерали, за да прославимъ заедно празника на народната свобода — осветявана и увѣковѣчавана съ тоя величественъ храмъ-паметникъ!

Славни ни полководецо!

Прещастливи сме, че намъ се падна честта да Ви поздравимъ въ името на още живитъ опълченци и да Ви под-